

INFORMATIENOTA VOOR DE RAAD

Nummer: 24.003

Portefeuillehouder: P. van Dijk en D.A. Grimbergen
Portefeuille: Ruimtelijke Ordening Economische zaken
Programma:
Taakveld:

Datum: 10 december 2024

Onderwerp: Trechtering van locaties: toename jachtvliegtuigencapaciteit (NPRD)

DE RAAD NEEMT KENNIS VAN:

1. een Kamerbrief die het ministerie van defensie op 12 december heeft verstuurd over de eerste onderzoeksresultaten van het Plan-MER betreft de kansrijke/nader te onderzoeken locaties voor 'toename gebruik jachtvliegtuigencapaciteit'. Met deze informatienota informeren wij u over deze eerste onderzoeksresultaten.
2. Het standpunt van het college ten aanzien van de nader te onderzoeken locaties voor 'toename jachtvliegtuigencapaciteit'.

INLEIDING

Defensie zoekt naar ruimte binnen Nederland voor uitbreiding van haar activiteiten. Om haar wettelijke taken uit te voeren zoekt Defensie niet alleen naar fysieke ruimte (kazernes en oefengebieden), maar ook naar (milieu)ruimte op bestaande defensielocaties. Het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) maakt deze nieuwe ruimtevraag voor Nederland inzichtelijk.

Het NPRD is op zoek naar locaties voor meerdere activiteiten. Voor de volgende activiteiten worden (ook) locaties in de gemeente Lelystad onderzocht:

1. Nieuw terrein voor oefenen en trainen met explosieven (locatie ten oosten Vogelweg), gemeente Lelystad

In de informatienota van 12 november hebben we u geïnformeerd, dat deze locatie op basis van de eerste plan-MER resultaten als kansrijk wordt gezien. Deze locatie wordt samen met de locaties Arnhem/Rozendaal en Kollumerzwaag verder onderzocht.

2. Toename gebruik in jachtvliegtuigencapaciteit (Stationering F-35 jachtvliegtuigen Lelystad Airport)

Het ministerie van Defensie geeft aan dat jachtvliegtuigen nu en in de toekomst meer ruimte voor extra capaciteit nodig hebben. Voor deze functie onderzoekt defensie 3 mogelijke opties:

- Uitbreiding van bestaande locaties: Vliegbasis Leeuwarden en Vliegbasis Volkel
- Situatie op bestaande luchtbasissen blijven hetzelfde. Er komt 1 extra locatie bij
- Situatie op bestaande luchtbasissen blijven hetzelfde. Er komen 2 locaties bij.

In de Kamerbrief van 12 december wordt in gegaan op de trechtering van locaties voor uitbreiding capaciteit jachtvliegtuigen. Met deze informatienota informeren wij u over deze trechtering en de inhoud van de Kamerbrief.

KERNBOODSCHAP

1. Het ministerie van defensie heeft de eerste onderzoeksresultaten van het Plan-MER betreft de kansrijke/nader te onderzoeken locaties voor 'toename gebruik jachtvliegtuigencapaciteit' bekend gemaakt. Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over deze onderzoeksresultaten.

Het ministerie van Defensie is bezig met de Plan-MER. Daarnaast heeft men de afgelopen maanden vele informatieavonden georganiseerd in de regio's en met vele bestuurders gesproken. Op basis van de eerste onderzoeksresultaten van het Plan-MER, het maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak en het defensiebelang heeft het ministerie van Defensie een eerste trechtering gedaan in de te onderzoeken locaties. Op basis van deze eerste onderzoeksresultaten zullen in het vervolg van het plan-MER onderzoek minder locaties verder worden onderzocht. Niet kansrijke locaties worden niet verder onderzocht. De nader te onderzoeken locaties zijn vastgesteld in de ministerraad.

Voor Lelystad zijn de volgende activiteiten het meest relevant: een nieuw terrein voor oefenen en trainen met explosieven en een locatie voor de jachtvliegtuigen.

In de kamerbrief van 12 november 2024 is bekend gemaakt welke locatie verder worden onderzocht voor een nieuw terrein voor oefenen en trainen met explosieven. Hier hebben wij u met de informatienota van 12 november 2024 over geïnformeerd (bijlage).

Locaties voor uitbreiding capaciteit jachtvliegtuigen

Zoals beschreven in de inleiding van deze nota, onderzoekt het ministerie van Defensie 3 mogelijke opties: uitbreiding van bestaande vliegbasissen, één extra locatie en twee extra locaties. De eerste resultaten van de Plan-MER zijn gereed. De locaties worden beoordeeld op verschillende aspecten, zoals geluid (op verschillende geluidsniveaus), milieu en natuur gerelateerde onderwerpen en diverse functies (zoals woningbouw, recreatie). Ook worden de effecten onderzocht van de samenhang met de civiele luchtvaart. Defensie geeft aan dat de geluidseffecten zwaar wegen bij de beoordeling.

Uit de eerste plan-MER resultaten blijkt dat het uitbreiden van de bestaande vliegbasissen grote (nadelige) effecten heeft. Dit is de reden dat deze niet verder onderzocht zullen worden. Er blijven twee mogelijke opties over:

- Uitbreiding met 1 locatie: de locatie moet geschikt zijn voor 2300 sorties per jaar (hele behoefte)
- Uitbreiding met 2 locaties: de locaties moeten geschikt zijn voor 1150 sorties per jaar (halve behoefte)

Alle onderzoeken worden uitgevoerd voor beide opties. Voor Lelystad Airport geldt dat de effecten onderzocht worden voor meerdere scenario's (10.000, 25.000 en 45.000 vliegbewegingen voor groothandelsverkeer).

De ministerraad heeft nu de nader te onderzoeken locaties voor jachtvliegtuigen vastgesteld. Hierbij wordt er onderscheid gemaakt tussen locaties die kansrijk zijn voor de hele én de halve behoefte en locaties die alleen kansrijk zijn ook voor de halve behoefte.

De volgende locaties worden als kansrijk gezien en worden verder onderzocht voor de *hele en halve behoefte*:

- Lelystad Airport
- Groningen Airport / Eelde

- De Peel / Luitenant-Generaal Bestkazerne)

Daarnaast worden de volgende locaties verder onderzocht voor alleen de *halve behoefte*:

- Twente Airport
- Vliegbasis Woensdrecht

Defensie heeft op dit moment nog geen voorkeur uitgesproken voor één of twee extra locaties. Deze vraag maakt deel uit van het verdere onderzoek.

2. Het standpunt van het college ten aanzien van de nader te onderzoeken locaties voor 'toename gebruik jachtvliegtuigencapaciteit'

Lelystad Airport is kansrijk voor zowel de hele als de halve behoefte van defensie. Het college heeft begrip voor de behoefte van defensie voor uitbreiding van haar activiteiten, zeker in de huidige mondiale politiek. We vinden hierbij een aantal aspecten voor Lelystad wel zeer belangrijk. Voor de gemeente Lelystad geldt dat de mogelijke komst van de jachtvliegtuigen in de optiek van het college alléén mogelijk is als de burgerluchthaven opengaat voor groothandelsverkeer, waarbij het een versterking kan zijn van de campusontwikkeling. Alleen jachtvliegtuigen op Lelystad Airport is voor de gemeente onbespreekbaar. Mocht Defensie Lelystad Airport aanwijzen als locatie voor uitbreiding capaciteit jachtvliegtuigen, dan mag dit geen belemmering vormen voor de potentie van het gebied en de economische ontwikkeling van de regio.

De locatie voor het oefenen met explosieven (ten oosten van de Vogelweg) is niet ver gelegen van Lelystad Airport. We hebben in onze informatienota van 12 november al toegelicht dat deze activiteit op deze locatie voor ons onbespreekbaar is. Wanneer Defensie Lelystad Airport aan zou wijzen als een locatie voor uitbreiding capaciteit jachtvliegtuigen, is er sprake van een zodanige cumulatie van effecten, dat dit ons standpunt over de locatie aan de Vogelweg alleen verder versterkt. Er is dan geen sprake meer van een balans in overlast en een goede leefomgeving. Dit standpunt hebben wij besproken tijdens het bestuurlijk overleg met de staatssecretaris op 21 oktober 2024 en 2 december 2024.

Het mogelijk toewijzen van Lelystad Airport als luchthaven voor uitbreiding capaciteit jachtvliegtuigen heeft effect op de omgeving. We hechten er waarde aan dat Defensie informatie komt geven in Lelystad voor inwoners/ondernemers wat deze jachtvliegtuigen zouden betekenen. Daarnaast hebben wij Defensie gevraagd om direct betrokkenen zorgvuldig en persoonlijk te informeren.

VERVOLG

Begin 2025 heeft Defensie de Plan-MER met de onderzoeksresultaten gereed. Op basis hiervan worden voorkeurslocaties (voor alle activiteiten) vastgesteld en benoemd in het Ontwerp Nationale Beleidsvisie Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD). Zodra het kabinet akkoord is met dit document worden het ontwerp Nationale Beleidsvisie en het Plan-MER ter inzage gelegd. Dit is naar verwachting aan het einde van het eerste kwartaal 2025. Iedereen heeft dan de mogelijkheid een zienswijze in te dienen

In de tweede helft 2025 publiceert Defensie een Nota van Antwoord, Daarna wordt de Nationale Beleidsvisie NPRD vastgesteld, met hierin de definitieve locaties.

Bijlagen

- 24.386 INFO Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) – 12 november 2024
- Kamerbrief; Resultaten van de eerste trechtering van de locatie-alternatieven uit het NPRD voor de behoeftes uitbreiding jachtvliegtuigcapaciteit en een korte onverharde landingsbaan